

mateřská škola
BOJKOVICE

*Štefánikova 830,
687 71 Bojkovice
tel. 572 641 448*

Plán environmentálního vzdělávání

Mateřská škola Bojkovice,
příspěvková organizace

Mgr. Barbora Rašková

Školní rok: 2021/2022

OBSAH

1	PLÁN ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY.....	3
1.1	CÍLE	3
2	ČINNOSTI.....	4
2.1	PODZIM, ZIMA.....	5
2.2	JARO, LÉTO	6
	DOPORUČENÁ LITERATURA	7

1 PLÁN ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVY

Jedná se o celoroční plán seznamování dětí s přírodou, který vychází ze školního vzdělávacího programu a Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (zejména z oblasti RVP PV - Dítě a svět). Plán s konkrétními činnostmi je rozdělen do čtyř oblastí, které vycházejí z ročních období.

Při naplňování cílů se využívá spolupráce školy s rodinou (osobní kontakty, rozhovory učitelek se zákonnými zástupci), spolupráce školy s dalšími mateřskými školami (automatická je spolupráce obou školek v Bojkovicích). Mateřská škola se snaží o ekologizaci provozu školy – šetření energií, vodou, třídění odpadu (kontejnery na tříděný odpad ve třídách), z čehož vyplývá úzká spolupráce učitelek s ostatními zaměstnanci školy (uklízečkami a kuchařkami). Dále je využíváno spolupráce mateřské školy se Sběrným dvorem v Bojkovicích, Církevní střední školy pedagogické a sociální v Bojkovicích, která si pro mateřskou školu připravuje dvě akce za školní rok s environmentální tematikou. V neposlední řadě je snaha zařazovat výlety do nedalekého ekologického Centra Veronica v Hostětíně.

V poslední řadě se vychází **z programu Ekoškola**, do kterého byla naše mateřská škola daný školní rok zapojena. Plán environmentální výchovy se tedy propojuje s analýzou a plánem činností sestavených na základě programu.

1.1 Cíle

- Rozvíjet u dětí environmentální senzitivitu¹.
- Podporovat rozvoj kompetencí, které jsou potřebné k proenvironmentálnímu chování, tedy k odpovědnému environmentálnímu chování².
- Vytvořit u dětí základní povědomí o vlivu člověka na životní prostředí (počínaje nejbližším okolí a konče globálními problémy celosvětového dosahu).

¹ Environmentální senzitivita je „*citlivost, vztah a empatie vůči přírodě a životnímu prostředí, včetně citlivého vztahu ke zvířatům a rostlinám.*“ (Činčera, 2011).

² Odpovědné environmentální chování, nebo environmentální gramotnost, zahrnuje znalost životního prostředí, jeho vzájemné působení se společností; dovednosti spojené s řešením problémů životního prostředí; emoce související s životním prostředím; chování, vedoucí k odpovědné péči o životní prostředí a zvyšování jeho kvality (Činčera, 2009).

2 ČINNOSTI

Školní zahrada má sloužit k prohlubování znalostí o přírodě. Založili jsme v prostorách zahrad MŠ kompostér, kde se vynáší biologický odpad (nejlépe za pomoci dětí). Dále jsme založili na obou školách políčka, kde děti sadí nenáročnou zeleninu nebo byliny. Na zahradě jsou vhodně umístěna krmítka pro ptáky, na MŠ Máj je také postaven hmyzí domeček. Na MŠ Štefánikova je vytvořen domeček z vrbového proutí. Díky projektu Ekoškola se nám podařilo společnými silami vytvořit na obou školách smyslový chodník.

V rámci **třídění odpadu a recyklace** se využívá při výtvarných a pracovních činnostech v MŠ odpadový materiál (PET láhve, plasty – kelímky, papír, karton, ruličky od toaletních papírů, noviny – technika kašírování, dýha, zavařovací sklenice...). Odpadový materiál s dětmi také třídíme. V každé třídě máme malé kontejnery na papír a plast, jenž nejstarší děti pomáhají vynášet do tříděného odpadu.

Společně s dětmi **pečujeme o životní prostředí**, zařazujeme vycházky do okolí MŠ. Dbáme na správné chování při dodržování čistoty prostředí (neházet odpadky na zem, uklízet si po sobě). Zařazujeme procházky s úklidem (sběr odpadků – Uklidme Česko).

Děti se budeme snažit vést i k **pěči o zvířata**. Rádi bychom pořídili do každé mateřské školy třídni zvíře – želvu, o kterou se budou starat i děti. Dále nám děti pomáhají se **zaléváním rostlin**, snažíme se je tak vést k péči o životní prostředí.

Vedle klasických výukových metod se doporučuje zařazování **badatelské formy výuky**³, která napomáhá k lepšímu prohloubení environmentální senzitivity. Zařazování jednoduchých experimentů, při kterých je potřeba realizace celého badatelského kruhu (problém – stanovení hypotéz – realizace – vyhodnocení – evaluace). K realizaci jednoduchých experimentů slouží umístění „vědeckých koutků“ ve třídách, které jsou vybaveny mikroskopem a potřebnými nástroji - například lupy, teploměr, odměrky atd. Na obou mateřských školách máme vytvořen **Ekokoutek**, který mohou využívat všechny třídy. Zde jsou k dispozici různé knihy o přírodě.

³ Badatelsky orientovaná výuka je v pojetí Dostála (2013) „činnost učitele a žáka zaměřená na rozvoj znalostí, dovedností a postojů na základě aktivního a relativně samostatného poznávání skutečnosti žákem, kterou se sám učí objevovat a objevuje.“

PROJEKTY A EXKURZE:

Ve školním roce 2021/2022 pokračujeme s mezinárodním titulem **EKOŠKOLA**. Minulý školní rok jsme obhájili titul Ekoškoly na další tři roky. Dříve jsme se zaměřovali na téma odpady a prostředí školy. K novému auditu bylo Ekotýmem vybráno téma **JÍDLO**. V rámci projektu bude na nové téma sestavena analýza a následně plán činností, podle kterého se budeme řídit.

S Ekoškolou související bude uspořádána vycházka do přírody spojená s akcí **UKLIĐMĚ ČESKO**, pokud nám to epidemiologická situace dovolí. V okolí mateřské školy Čtvrť 1. máje bychom společnými silami vybírali odpad. Akce by byla pro děti, rodiče ale i širokou veřejnost.

Nadále bude probíhat **sběr baterií, telefonů a PC**, které se opět dají k výkupu. Výnos bude použit na zlepšení životního prostředí mateřské školy.

V rámci spolupráce s Církevní střední školou pedagogickou a sociální Bojkovice bude realizován **Environmentální den** na jejich zahradě. Studentky si pro děti přichystají stanoviště s environmentální tematikou.

Dále v rámci třídění odpadu a jeho recyklace navštívíme **sběrný dvůr** v Bojkovicích, kde dětem bude názorně předvedena recyklace tříděného odpadu. Děti budou názorně seznámeny s tím, jak se odpad třídí a jak se s ním dále nakládá.

2.1 Podzim, zima

- Pomoc dětí při podzimním sběru a zpracování ovoce, sušení ovoce atd.
- Pomoc dětí při úklidu školní zahrady – hrabání listů.
- *Obnovení kontejnerů na třídění odpadu* (Plastožroutka a Papírožrout). Z kartonové krabice učitelka vyrobí kontejner, do kterého budou s dětmi třídít odpad. Pokud na dané třídě již kontejnery nejsou. Následně je budou společně vynášet do kontejnerů umístěných v ulicích nebo do sběrného dvora.
- *Ekosystém les* – lesní zvířata, rostliny, stromy.
- *Čistota vzduchu* – jeho význam, znečištění, význam stromů pro výrobu kyslíku.
- *Čistota vody* – její význam, spotřeba (důraz na šetření vodou), cesta vody – čistička.

- *Recyklace odpadových materiálů* – využívání při výtvarných a pracovních činnostech.
- *Výroba smyslového chodníku na zahradách MŠ* – s pomocí členů Ekotýmu vykopání chodníku, usazení obvodových patníků. S dopomocí dětí následné vyskládání políček přírodninami (písek, kámen, kůra, šišky, mech, paličky).

2.2 Jaro, Léto

- *Čištění přírody* – při pobytu venku sběr odpadků v přírodě do igelitových pytlů v hygienických rukavicích, následné vynesení do kontejnerů. V rámci edukační činnosti, pokud situace dovolí, tak i v rámci projektu UKLIÐME ČESKO.
- *Výroba herbáře.*
- *Čistota půdy* – její význam, recyklace biologického odpadu (založení kompostéru na zahradě MŠ), význam kompostování.
- *Starání se o záhonky na zahradě MŠ* – pro pěstování nenáročných bylinek a zeleniny.
- *Obdělávání záhonků, sušení bylin.*
- *Návštěva sběrného dvora Bojkovice* – ukázka třídění.
- *Ekosystém louka* – rostliny, stromy, hmyz.
- *Ekosystém jezero, rybník* – ryby, obojživelníci, hmyz.

DOPORUČENÁ LITERATURA

1. JANČAŘÍKOVÁ, K. *Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Josef Raabe, 2010, 148 s. ISBN 978-80-86307-95-4.
2. LEBLOVÁ, E. *Environmentální výchova v mateřské škole*. Praha: Portál, 2012, 175 s. ISBN 978-80-262-0094-9.
3. ŠKALOUDOVÁ, B; HUŠKOVÁ SMYCZKOVÁ K; SOMMERNITZOVÁ Z. *Kraso(v)hled: praktické náměty na výtvarné a environmentální činnosti v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, c2014, 81 s. ISBN 978-80-7496-083-3.
4. JANČAŘÍKOVÁ, K. & KAPUCIÁNOVÁ, M. *Činnosti venku a v přírodě v předškolním vzdělávání*. Praha: Raabe, 2013. ISBN 978-80-7496-071-0.
5. *Vědecké experimenty – Moje první kniha*. Svojtka&Co, 2017, 96s. ISBN 978-80-256-2004-5.
6. *Ekologická výchova* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: www.ekologickavychova.cz
7. *Tonda Obal: Svět třídění a recyklace* [online]. [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <http://www.mladsitonda-obal.cz/>
8. *Ekoškolky* [online]. [cit. 2021-09-29]. Dostupné z: <https://eko-skolky.cz/cz>